

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 20. svibnja 2009.

Hodočašće vjere i mira u Svetu zemlju

Draga braćo i sestre, danas ću govoriti o apostolskom putovanju u Svetu zemlju na kojem sam boravio od 8. do 15. svibnja i za koje ne prestajem zahvaljivati Gospodinu, jer se ono pokazalo velikim darom za Petrova nasljednika i za čitavu Crkvu. elim iznova reći svoj "hvala" od srca Njegovu Blaenstvu patrijarhu Fouadu Twalu, biskupima raznih obreda, svećenicima, franjevcima Kustodije Svete zemlje. Zahvaljujem jordanskom kralju i kraljici, izraelskom predsjedniku i predsjedniku Palestinske nacionalne uprave s njihovim vladama, svim vlastima i svima onima koji su na razne načine surađivali u pripravi i dobrom ishodu posjeta. Bilo je to prije svega jedno hodočašće, štoviše, hodočašće u pravom smislu riječi izvorima vjere i istodobno pastoralni pohod Crkvi koja ivi u Svetoj zemlji: zajednici od jedinstvene vanosti, jer predstavlja ivu prisutnost ondje gdje je ona rođena.

Prva etapa, od 8. do 11. svibnja ujutro, bio je Jordan, na čijem se teritoriju nalaze dva glavna sveta mjesta: brdo Nebo, s kojeg je Mojsije promatrao Obećanu zemlju i gdje je umro nikada ne ušavši u nju; potom Betanija "s druge strane Jordana", gdje se Isus dao krstiti od Ivana Krstitelja. Mojsijeva memorijalna bazilika na brdu Nebo mjesto je snane simbolične vrijednosti: ona govori o nama kao hodočasnicima između "već" i "još ne", između jednog tako velikog i lijepog obećanja da nam slui kao oslonac na našem zemaljskom putovanju i svršetka koji nas nadilazi i koji nadilazi također ovaj svijet. Crkva ivi u samoj sebi tu "eshatološku i hodočasničku narav": ona je već sjedinjena s Kristom svojim zaručnikom, ali kuša tek predokus svadbenog slavlja te iščekuje njegov slavni povratak na kraju vremena (usp. Drugi vatikanski koncil, konst. Lumen gentium, 48-50). U Betaniji sam imao radost blagosloviti dva kamena temeljca crkava koje će se graditi na mjestu Isusova krštenja. Ta je činjenica znak otvaranja i poštovanja Hašimidske Kraljevine prema vjerskoj slobodi

i kršćanskoj tradiciji, a to treba vrlo cijeliti. Imao sam priliku iskazati to opravdano priznanje, kao i duboko poštovanje prema muslimanskoj zajednici, vjerskim vođama, diplomatskom zboru i rektorima sveučilišta, koji su se okupili u damiji Al-Hussein bin-Talal, koju je dao izgraditi kralj Abdulah II. u spomen na oca, slavnoga kralja Huseina, koji je primio papu Pavla VI. na njegovu povijesnom hodočašću 1964. godine. Kako je vano da kršćani i muslimani mirno zajedno ive u uzajamnom poštivanju! Zahvaljujući Bogu, i zauzetosti vladajućih, u Jordanu se to zbiva. Molio sam zato da i drugdje bude tako, misleći osobito na kršćane koji ive teške stvarnosti u oblinjem Iraku.

U Jordanu ivi vana kršćanska zajednica, ojačana palestinskim i iračkim izbjeglicama. Riječ je o značajnoj i cijenoj prisutnosti u društvu, također zbog djelovanja te zajednice na polju odgoja i pruanja pomoći, pozornoj na osobu neovisno o njezinoj vjeri i staleu. Lijep je primjer Rehabilitacijski centar Kraljice mira u Ammanu, koja prima brojne invalidne osobe. Prigodom svog posjeta donio sam riječ nade, ali sam istu i primio, u obliku svjedočanstva potkrijepljenog trpljenjem i ljudskim zajedništvom. Kao znak zauzimanja Crkve na polju kulture, blagoslovio sam usto kamen temeljac sveučilišta u Madabi Latinskog patrijarhata u Jeruzalemu. Osjetio sam veliku radost što sam mogao udariti temelje te nove znanstvene i kulturne institucije, jer ona pokazuje na opipljiv način da Crkva promiče istraivanje istine i općeg dobra te prua otvoreni i stručni prostor svima onima koji se ele aktivno uključiti u to istraivanje, što je nuna pretpostavka za istinski i plodni dijalog među kulturama. U Ammanu su odrana i dva svečana liturgijska slavlja: Večernja u grko-melkitskoj katedrali Sv. Jurja i misa na međunarodnom stadionu, koja su nam omogućila zajedno doivjeti ljepotu okupljanja kao Bojega hodočasničkog naroda, bogatog svojim različitim tradicijama i ujedinjenog u istoj vjeri.

Otišavši iz Jordana, kasno prije podne u ponedjeljak 11. svibnja, došao sam u Izrael gdje sam se, od samog svog dolaska, predstavio kao hodočasnik vjere u zemlju gdje je Isus rođen, ivio, umro i uskrsnuo i, istodobno, kao hodočasnik mira koji se došao moliti Bogu da tamo gdje je on htio postati čovjekom, svi ljudi mogu ivjeti kao njegova djeca, to jest kao braća. Taj drugi aspekt moga putovanja je naravno izbio na vidjelo u susretima s građanskim vlastima: u posjetu izraelskom predsjedniku i palestinskom predsjedniku. U toj od Boga blagoslovljenoj zemlji ponekad se čini nemogućim izaći iz spirale nasilja. Ali Bogu i onima koji se uzdaju u njega ništa nije nemoguće! Zato vjera u jednoga pravednog i milosrdnog Boga, koja je najdragocjenije blago tih naroda, mora uroditi poštovanjem, pomirenjem i suradnjom. Tu sam elju htio izraziti prilikom posjeta kako velikom muftiji i poglavarima muslimanskih zajednica u Jeruzalemu, tako i Velikom izraelskom rabinatu, kao i u susretu s predstavnicima organizacija zauzetih u međureligijskom dijalogu i zatim u susretu s vjerskim vođama iz Galileje.

Jeruzalem je raskrsnica triju velikih monoteističkih religija, i sam njegov naziv – "grad mira" – izraava Boji naum s čovječanstvom: oblikovati od njega veliku obitelj. Taj se naum, već unaprijed objavljen Abrahamu, u punini ostvario u Isusu Kristu, kojega sveti Pavao naziva "našim mirom", jer je snagom svoje rtve srušio zid neprijateljstva (usp. Ef 2, 14). Svi vjernici moraju zato odbaciti

predrasude i volju za dominacijom i slono provoditi u djelo temeljnu zapovijed: ljubiti Boga čitavim bićem i ljubiti blinjega kao sebe same. To je ono što su idovi, kršćani i muslimani pozvani svjedočiti, kako bi djelima častili onoga Boga kojemu se mole ustima. To je upravo ono što sam nosio u srcu, u molitvi, prilikom posjeta, u Jeruzalemu, Zapadnom zidu – ili Zidu plača – i Kupoli na stijeni, simboličnim mjestima idovstva i islama. Trenutak snane sabranosti bio je posjet Mauzoleju Yad Vashem, koji je podignut u Jeruzalemu u čast rtvama Shoaha. Ondje smo se zadržali u molitvi, moleći i razmišljajući o misteriju "imena": svaka je osoba sveta i njezino je ime upisano u srce Vječnoga. Neka se nikada ne zaboravi strašna tragedija Shoaha! Treba naprotiv da je uvijek u našem sjećanju kao opomena svima na sveto poštovanje ljudskog ivota, koji uvijek ima beskrajnu vrijednost.

Kao što sam već spomenuo, prvi je cilj mojeg putovanja bio posjet katoličkim zajednicama Svete zemlje i to se dogodilo u više navrata također u Jeruzalemu, Betlehemu i Nazaretu. U dvorani Posljednje večere, sjećajući se Krista koji pere noge apostolima i ustanovljuje euharistiju, kao i dara Duha Svetoga Crkvi na dan Pedesetnice, imao sam priliku, među inim, susresti kustoda Svete zemlje i zajedno s njim razmišljati o našem pozivu da budemo jedno, da tvorimo samo jedno tijelo i samo jedan duh, da preobrazimo svijet blagom snagom ljubavi. Sigurno da taj poziv u Svetoj zemlji nailazi na posebne teškoće, stoga sam, s Kristovim srcem, ponovio svojoj braći biskupima iste riječi: "Ne boj se, stado malo, jer je odlučio vaš Otac da vam dadne Kraljevstvo" (Lk 12, 32). Zatim sam kratko pozdravio redovnike i redovnice kontemplativnog ivota, zahvalivši im na sluenju koje, svojom molitvom, pruaju Crkvi i stvari mira.

Vrhunac zajedništva s katoličkim vjernicima bila su prije svega euharistijska slavlja. U dolini Jošafat u Jeruzalemu razmišljali smo o Kristovu uskrsnuću kao snazi nade i mira za taj grad i za čitav svijet. U Betlehemu, na Palestinskim teritorijima, misa je slavljena pred bazilikom Naviještenja a na njoj su sudjelovali također vjernici iz Gaze, koje sam imao priliku osobno utješiti jamčeći im svoju posebnu blizinu. Betlehem, mjesto u kojem je odjeknula nebeska pjesma mira za sve ljude, je simbol distance koja nas još uvijek dijeli od ispunjenja toga navještaja: oskudica, izolacija, nesigurnost, siromaštvo. Sve je to navelo mnoge kršćane da odu daleko odatle. Ali Crkva nastavlja svoj put, podupirana snagom vjere i svjedočeci ljubav konkretnim djelima sluenja braći, kao što je, primjerice, Caritasova dječja bolnica u Betlehemu, koju podupiru Crkve u Njemačkoj i Švicarskoj, te humanitarno djelovanje u izbjegličkim kampovima. U onom kojeg sam posjetio, elio sam zajamčiti obiteljima koje su ondje smještene, blizinu i ohrabrenje sveopće Crkve, pozvavši sve da trae mir nenasilnim metodama, slijedeći primjer svetoga Franje Asiškog. Treću i posljednju misu s narodom slavio sam prošli četvrtak u Nazaretu, gradu Svete obitelji. Molili smo za sve obitelji, da se ponovno otkrije ljepota enidbe i obiteljskog ivota, vrijednost obiteljske duhovnosti i odgoja, pozornost prema djeci koja imaju pravo rasti u miru i vedrini. Usto, u bazilici Naviještenja zajedno s drugim pastirima, posvećenim osobama, crkvenim i laičkim pokretima zauzetim u Galileji, kroz pjesmu smo ispovjedili svoju vjeru u stvarateljsku i preobraavajuću Boju moć. Neka ondje, gdje se Riječ utjelovila u krilu Djevice Marije, provre nepresušni izvor nade i radosti, koja ne prestaje nadahnjivati srce Crkve, hodočasnice u povijesti.

Moje je hodočašće zaključeno protekli petak posjetom Svetom grobu i s dva vana ekumenska susreta u Jeruzalemu: u Grko-pravoslavnom patrijarhatu, gdje su se okupili svi crkveni predstavnici Svete zemlje i, na kraju, u armenskoj apostolskoj patrijaršijskoj crkvi. Rado se prisjećam cijelog putovanja koje mi je dano ostvariti upravo u znaku Kristova uskrsnuća: usprkos nedaćama koje su u tijeku stoljeća označili sveta mjesta, usprkos ratovima, razaranjima i naalost također sukobima među kršćanima, Crkva je nastavila svoje poslanje, poticana Duhom Gospodina uskrsloga. Ona je na putu prema punom jedinstvu, da svijet uzvjeruje u Boju ljubav i iskusi radost njegova mira. Na koljenima na Kalvariji i na Isusovu grobu, zazivao sam snagu ljubavi koja izvire iz uskrsnoga otajstva, jedinu koja moe obnoviti ljude i usmjeriti svom svršetku povijest i svemir. Traim također od vas da molite za tu svrhu, dok se pripremamo na svetkovinu Uzašašća koju ćemo u Vatikanu slaviti sutra. Hvala vam na vašoj pozornosti.

Papin pozdrav hrvatskim hodočasnicima na hrvatskom:

Od srca pozdravljam sve hrvatske hodočasnike, a osobito vjernike iz upe Svetog Antuna Padovanskog iz Zagreba! Uskrsli Gospodin je obećao ostati s nama sve do svršetka svijeta. Zahvalite mu ljubeći jedni druge. Hvaljen Isus i Marija!